

Спільні та відмінні тенденції розвитку педагогічної освіти США у світовому контексті

Початок нового тисячоліття неминуче веде науковців світу до пошуку нових філософських пріоритетів педагогічної освіти, які б відповідали типу глобального суспільства XXI ст. Сьогодні на Заході спостерігається тенденція того, що традиційна європейська освітня філософія і парадигма її модернізації все більше ставиться під сумнів або навіть заперечується постмодерністськими теоріями, а також мультиполярними геополітичними реаліями, що виникли в період завершення холодної війни. За одностайним переконанням зарубіжних дослідників, у новому столітті запорукою виживання людства стає необхідність пошуку згоди між різними культурами та прийняття їхніх глибоко-вкорінених цивілізаційних відмінностей, які є значно глибшими, ніж ідеологічні розходження націй епохи холодної війни. І тому цілком логічним питанням більшості міжнародних конференцій, зустрічей, дискусій і семінарів, що проводяться зараз у світі вже протягом кількох років, є обговорення життя людства у XXI ст. та такої філософії його освіти, що сприятиме діалогу культур та цивілізацій, підготовці відповідальних, творчих, активних людей, які шанують дивертисивність і спільноту учіння викладачів та студентів на засадах розуміння і творчого застосування знань.

Як свідчать дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців, на зламі століть значно посилюються загальні тенденції до демократизації й гуманізації освіти, нового бачення ролі школи, зміни підходів до педагогічної освіти. Зокрема, російський педагог .

Педагогічна освіта та її головні інституції відображають "особливості культурно-національних традицій, переконань та поглядів щодо вчителя, його статусу, ролі, компетентності та професійних функцій." Крім того, "розвиток і реформування педагогічної освіти в країнах Західної Європи останніми десятиріччями значною мірою визначаються сучасними міжнародними педагогічними ідеями щодо професіоналізації, інтеграції, універсалізації тощо" [64, с.253-261].

Однак слід відзначити, що протягом останніх двох десятиліть вплив міжнародних педагогічних ідей на розвиток підготовки вчителів у Сполучених Штатах Америки не був вирішальним, навпаки, американську педагогічну освіту характеризує тенденція не лише відповідати світовим

досягненням, але і передусім впливати на світовий соціокультурний простір, що було зумовлено своєрідністю американського соціуму.

Розгляд сучасної еволюції систем професійної підготовки вчителів дає можливість виділити ряд загальних тенденцій їх розвитку, а також конкретизувати вимоги до вчителя в нових соціокультурних умовах. Хоча існують суттєві розбіжності між поняттями "учитель-європеєць" та "учитель-американець", все ж таки вимоги до підготовки сучасного вчителя носять спільний характер і відповідають сучасній філософії постмодернізму.

Провідні концепції підготовки вчителя-дослідника, вчителя-вченого певною мірою вплинули на ідеологію реформ педагогічної освіти середини 80-их - першої половини 90-их рр. у країнах Західної Європи, коли починається рух за підготовку вчителів-професіоналів. В американській педагогічній освіті також розроблена і постійно вдосконалюється модель ідеального вчителя для XXI ст., аналізуються "педагогічні ролі" або вимоги до його підготовки. Тому формування гуманістично орієнтованих якостей педагога, вироблення стійких аксіологічних пріоритетів не менш важливі як для самого вчителя, так і для тих, з ким він буде працювати. І хоча не в кожному закладі діють подібні програми гуманістично орієнтованих учителів, перші результати мають величезне значення, оскільки визначають напрям загального руху в педагогічній освіті США.

Отже, зберігаючи свою специфіку, зумовлену своєрідністю американського соціуму, в багатьох аспектах розвиток сучасної педагогічної освіти США характеризує схильність до спільних тенденцій у підготовці вчителів, прагнення відповідати сучасному світовому рівневі розвитку педагогічної теорії і практики. Одночасно, педагогічній освіті США характерна відносно невисока здатність до інтернаціональної інтеграції. Тому педагогічна освіта у США виявляє значні відмінності в порівнянні з близькими за рівнем свого соціально-економічного розвитку країнами Західної Європи.